

Sprawozdanie

Komisji administracyjnej nad wnioskami Wydziału krajowego o zmianę niektórych ustępów uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 29. Maja 1875. r., dotyczącej terytoryalnego podziału kraju na okręgi Sądów powiatowych i okręgi c. k. Starostw.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy wnosi w swem sprawozdaniu, przekazaniem uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 4. Września b. r. Komisji administracyjnej, aby Wys. Sejm zmienił niektóre ustępy uchwały swej z dnia 29. Maja 1875. r., którą objawioną została c. k. Rządowi opinia względem terytoryalnego podziału kraju na okręgi Sądów powiatowych i c. k. Starostw, a to co do 17. miejscowości, względnie grup gmin czyli miejscowości, wykazanych w ustępach *a)* do *r)*.

Komisya administracyjna musi przedewszystkiem zauważyć, że nie co do wszystkich miejscowości, objętych sprawozdaniem Wydziału krajowego, chodzi obecnie o zmianę uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 29. Maja 1875. r., gdyż co do 5 miejscowości czyli grup miejscowości wnioski, które stawia Wydział krajowy, są zgodne z uchwałą Wys. Sejmu z d. 29. Maja 1875. r. i chodzi właśnie tylko o ponowienie tej uchwały z powodu, że c. k. Rząd nie zarządził dotąd przeniesienia tych miejscowości do okręgów Sądów powiatowych a względnie c. k. Starostw, do których według zdania Wys. Sejmu, wyrażonego w powyższej uchwale, przydzielone być były powinny, albo też przydzielone zostały do pewnych okręgów sądowych lub politycznych, wbrew zdaniu Wys. Sejmu, wyrażonemu w powyższej uchwale.

I tak:

1. Gminę Hołyń, należącą dotąd pod względem autonomicznym do okręgu Rady powiatowej Kałuskiej, przydzielił c. k. Rząd w r. 1878. jako należącą do Sądu powiatowego w Roźniatowie, do c. k. Starostwa w Dolinie, chociaż Wys. Sejm w powyższej uchwale oświadczył się za przydzieleniem tej miejscowości do okręgu c. k. Sądu w Kałuszu, z pozostawieniem jej w Starostwie Kałuskim.

Gmina i obszar dworski proszą w podaniu z d. 31. Stycznia 1881. r. o wyłączenie tej miejscowości z okręgu Sądu powiatowego w Roźniatowie i Starostwa Dolińskiego, a przydzielenie do c. Sądu i Starostwa w Kałuszu.

Wydział krajowy popiera tę prośbę, a że stosunki, które spowodowały Wysoki Sejm w r. 1875. do oświadczenia się za pozostawieniem tej miejscowości w Starostwie Kałuskim i przeniesieniem jej do okręgu Sądu powiatowego w Kałuszu w niczem się nie zmieniły, wnosi Komisya administracyjna, aby Wys. Sejm ponowił co do tej miejscowości swoją poprzednią uchwałę.

2. Gmina Soroki należała do roku 1878. do Sądu powiatowego w Gwoźdźcu i Starostwa Horodeńskiego. Wys. Sejm oświadczył się w uchwale swej z dnia 29. Maja 1875. r. za przeniesieniem tej miejscowości do c. k. Sądu powiatowego w Horodence, z pozostawieniem jej w Starostwie Horodeńskim, do którego okręgu administracyjnego gmina ta pod względem autonomicznym dotąd należy.

Tymczasem c. k. Rząd pozostawił tę miejscowość w okręgu c. k. Sądu w Gwoźdźcu, a przeniósł ją z tym okręgiem do c. k. Starostwa Kołomyjskiego.

Za prośbą tej gminy, przeniesienia miejscowości Soroki napowrót do c. k. Starostwa Horodeńskiego i przydzielenia jej do tamtejszego c. k. Sądu, przemawiają te same okoliczności, które spowodowały Wys. Sejm w roku 1875. do oświadczenia się w tej myśli, mianowicie zaś położenie tej miejscowości, odległej od Kołomyi $29\frac{1}{2}$ kilometrów, od Horodenki zaś tylko 13 kilom.

Wydział krajowy popiera życzenia gminy, a Komisya administracyjna wnosi na ponowienie poprzedniej uchwały Wys. Sejmu.

3. Gmina Dżurków, należąca dotąd jeszcze do autonomicznego okręgu Rady powiatowej Kołomyjskiej, przydzieloną została w r. 1878. jako położona w okręgu Sądu powiatowego w Obertynie, z całym tym okręgiem do Starostwa Horodeńskiego, mimo że Wys. Sejm w uchwale swej z dnia 29. Maja 1875. r. oświadczył się za pozostawieniem tej miejscowości w Starostwie Kołomyjskim i przeniesieniem jej do okręgu c. k. Sądu w Kołomyi, o co gmina obecnie znowu prosi.

Rada powiatowa Kołomyjska oświadczyła się przeciw wyłączeniu tej miejscowości z jej okręgu, z powodu iż na powiecie ciężką pożyczkę zaciągniętą na nabycie realności Rady powiatowej w kwocie 9.885 zł., których umorzenie dopiero w roku 1891. nastąpi.

Wydział krajowy oświadcza się za uwzględnieniem prośby tej gminy, a Komisya administracyjna wnosi co do tej gminy ponowienie dawniejszej uchwały Wys. Sejmu.

4. Gminy Domażyż, Zielów i Żorniska z powodu że należały do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Janowie, przeniósł c. k. Rząd w r. 1878. z okręgiem tego sądu do Starostwa Grodeckiego, chociaż Wys. Sejm w uchwale swej z dnia 29. Maja 1875. r. oświadczył się za pozostawieniem tych miejscowości w Starostwie Lwowskim, do którego okręgu administracyjnego pod względem autonomicznym dotąd należą, a przeniesieniem ich z okręgu c. k. Sądu w Janowie do okręgu c. k. delegowanego miejskiego Sądu we Lwowie. Ponieważ gminy te położone znacznie bliżej Lwowa jak Gródka, i mające ze Lwowem komunikację gościńcem rządowym, proszą o przeniesienie ich napowrót do Starostwa Lwowskiego i przydzielenie do c. k. delegowanego miejskiego Sądu we Lwowie, za czem tak Rada powiatowa Lwowska jak i Wydział krajowy się oświadcza, wnosi Komisya administracyjna i co do tych gmin ponowienie poprzedniej uchwały Wys. Sejmu, albowiem okręg c. k. Sądu w Janowie, obejmujący obecnie 28 gmin z ludnością 21.626 dusz, po wydzieleniu tych trzech miejscowości z ludnością 1221 dusz zawsze jeszcze będzie dość rozległym, mając 25 gmin z ludnością 20.405 dusz.

5. Gminy Burczyce nowe i stare miały według zdania Wys. Sejmu, wypowiedzianego w uchwale z dnia 29. Maja 1875. r., być wyłączone z c. k. Sądu delegowanego miejskiego w Samborze, a przydzielone do okręgu c. k. Sądu w Rudkach, z pozostawieniem ich w c. k. Starostwie Rudeńskim, do którego okręgu administracyjnego pod względem autonomicznym dotąd jeszcze należą. Tymczasem c. k. Rząd nie uwzględnił powyższego zdania Wys. Sejmu,

lecz pozostawiając te miejscowości w okręgu Sądu delegowanego miejskiego w Samborze, przeniósł je do c. k. Starostwa Samborskiego. Gminy te z powodu bliskości Rudek a znacznie większej odległości Sambora, upraszają o przeniesienie tych miejscowości do Sądu i Starostwa w Rudkach.

Rada powiatowa Rudeńska oświadcza się przeciw wyłączeniu tych miejscowości z jej obszaru, gdyż dodatek powiatowy wynosi już i tak 14% podatków bezpośrednich, oprócz 4% na szkoły, a cały podatek powiatu tylko 69.257 zł. Wydział krajowy popiera prośbę tych gmin i Komisya administracyjna wnosi ponowienie dawniejszej uchwały Wys. Sejmu.

Przechodząc do tych gmin, których życzenia i prośby nie zgadzają się z opinią Wys. Sejmu, wyrażoną w uchwale z dnia 29. Maja 1875. r., przedstawia Komisya administracyjna co następuje:

1. Gminy: Uście zielone, Łuka, Międzygrodzie i Trościaniec należą dotąd pod względem autonomicznym do obszaru Rady powiatowej Tłumackiej, przydzielone zaś zostały w r. 1878. jako położone w okręgu c. k. Sądu w Monasterzyskach, do c. k. Starostwa w Buczaczu, gdyż upraszały wtenczas o pozostawienie ich przy c. k. Sądzie w Monasterzyskach. W tej myśli oświadczył się też Wys. Sejm w swej uchwale z dnia 29. Maja 1875. r. co do gmin Łuka i Międzygrodzie. Obecnie proszą te gminy, również jak tamtejsze obszary dworskie, o przeniesienie ich napowrót do c. k. Starostwa Tłumackiego i przydzielenie do tamtejszego c. k. Sądu, tłumacząc się, że odmienne dawniejsze ich żądanie nastąpiło w skutek niewiadomości i nadużycia ich zaufania przez naczelników gmin, którzy nie rozumiejąc o co rzecz idzie, wycisnęli pieczęcie gminne na petycji, choć żadna uchwała Rady gminnej ich do tego nie upoważniała. Rada powiatowa Tłumacka najmocniej się sprzeciwia wyłączeniu tych gmin z jej okręgu (co by nastąpić musiało ostatecznie, gdyby należały do okręgu c. k. Starostwa Buczackiego i Sądu w Monasterzyskach, położonego w tem Starostwie), gdyż powiat Tłumacki i tak już uszczuplonym został przez wyłączenie kilku innych gmin z jego okręgu, a po wyłączeniu tych czterech miejscowości, z których dwie są miasteczkami z ludnością 5089 dusz, Rada powiatowa Tłumacka nie byłaby w stanie na potrzeby powiatu uzyskać potrzebnych funduszków bez obciążenia podatkujących nad miarę ich sił, gdyż bezpośrednie podatki w tym powiecie wynosiłyby — po wyłączeniu tych czterech gmin z podatkiem 3.835 zł. 24 ct. — wszystkiego tylko 56.490 zł. 21 ct, powiat Buczacki opłaca zaś podatku bez tych gmin 80.241 zł. 92 ct. Przytem podnosi Wydział powiatowy Tłumacki, że odległość tych miejscowości od Buczacza wynosi 37 do 41 $\frac{1}{2}$ kilometrów, od Tłumacza zaś tylko 17 do 26 $\frac{1}{2}$ kilometrów.

Wydział krajowy stawia wniosek na uwzględnienie prośby tych gmin. Komisya administracyjna wnosi, aby Wys. Sejm zmieniając zdanie wypowiedziane w dawniejszej swej uchwale, oświadczył się za przeniesieniem tych czterech miejscowości napowrót do c. k. Starostwa Tłumackiego i przydzieleniem ich do tamtejszego c. k. Sądu, za czem przemawia tak położenie tych miejscowości, jak i wzgląd na to, żeby nie uszczuplać okręgu administracyjnego Tłumackiego, któryby potem zudaniu swemu podołać nie mógł.

Starostwo Buczackie obejmuje obecnie 54 gmin z ludnością 103.225 dusz, a po wyłączeniu tych czterech gmin obejmowałoby zawsze jeszcze 50 gmin z ludnością 98.136 dusz; Starostwo Tłumackie ma zaś obecnie wprawdzie 60 gmin, ale tylko z ludnością 80.027 dusz, a miałyby po przydzieleniu tych czterech gmin razem 64 gmin z ludnością 85.116 dusz. Do c. k. Sądu w Manasterzyskach należy obecnie 33 gmin z ludnością 31.970 dusz, a po wyłączeniu tych czterech gmin z ludnością 5089 dusz, pozostałoby zawsze w okręgu tego Sądu 29 gmin z ludnością 26.881 dusz.

2. Gmina Meducha prosi o wyłączenie jej z okręgu Sądu powiatowego w Bursztynie i Starostwa rohatyńskiego, a przydzielenie do c. k. Sądu powiatowego w Haliczu i Starostwa w Sta-

nisławowie Rada powiatowa rohatyńska : oiera tę prośbę, a Wydział krajowy wnosi na jej uwzględnienie już dla tego, że miejscowość ta położona tuż pod Haliczem ma cztery razy bliżej do Halicza niż do Bursztyna, niemniej zaś z tego powodu, że Meducha leży na trakcie z Podhajec do Halicza i tworzy klin powiatu rohatyńskiego wciskający się pomiędzy powiaty Podhajce i Stanisławów i stanowi główną przeszkodę w przeprowadzeniu układów o wykończenie budującej się drogi powiatowej między tymi powiatami, gdyż Rada powiatowa Rohatyńska nie będąc interesowaną w budowie tej drogi, dotykającej tylko krańca jej terytorium, nie chce się przyczynić do kosztów jej wybudowania na należącym do niej obszarze a właściwie czyni to zawisłem od prowadzenia tej drogi na miasteczko Bołszowce, położone w powiecie Rohatyńskim, czemu się znowu sprzeciwia Rada powiatowa Podhajecka, która chce mieć dla swego powiatu najbliższą drogę do kolei w Haliczu i na przedłużenie tej drogi, aby ją poprowadzić na Bołszowce, przystać nie chce.

W uchwale z 29. Maja 1875 Wysoki Sejm co do gminy Meduchy nie powziął żadnego szczegółowego postanowienia, miała zatem pozostać w tym okręgu, do którego należała. Obecnie wnosi komisya administracyjna aby Wys. Sejm przychyłając się do prośby gminy i uwzględniając powyż przytoczone okoliczności, oświadczyć się raczył za przeniesieniem miejscowości Meducha do c. k. Sądu powiatowego w Haliczu i c. k. Starostwa w Stanisławowie.

3. Gmina Kozielniki powiatu Lwowskiego uprasza o wyłączenie jej z okręgu Sądu powiatowego w Winnikach i przydzielenie do okręgu miejsko-delegowanego Sądu we Lwowie, albowiem miejscowość ta położoną jest o 3 tylko kilometry od Lwowa, do Winnik zaś ma dwa razy tak daleką drogę i jej mieszkańcy często udawać się muszą przez Lwów do Winnik.

Wydział krajowy popiera prośbę gminy, podnosząc, że miejscowości: Pasięka, Siechów i Wulka Siechowska pomimo że leżą za Kozielnikami dalej od Lwowa, należą jednak już do Sądu delegowanego miejskiego we Lwowie.

W poprzednich uchwałach Wysokiego Sejmu dotyczących terytorialnego podziału kraju, gmina Kozielniki nie była szczegółowo przechodzoną i Komisya administracyjna wnosi, aby Wys. Izba oświadczyć się raczyła za przeniesieniem miejscowości Kozielniki z okręgu Sądu powiatowego Winnickiego do miejsko-delegowanego Sądu we Lwowie. Okręg Sądu powiatowego Winnickiego obejmuje obecnie 32 gmin z ludnością 29.588 dusz, wydzielenie z tego okręgu tej jednej gminy z ludnością 458 dusz, nie uszczupli go zatem znacznie.

4. Gminy i obszary dworskie Czerkasy i Horbacze, upraszają o wyłączenie tych miejscowości z okręgu Sądu powiatowego w Komarnie i Starostwa w Rudkach, a przydzielenie ich do c. k. Sądu powiatowego w Szczercu, a tem samem i do c. k. Sądu obwodowego we Lwowie, tudzież do okręgu c. k. Starostwa Lwowskiego. Odnośne Rady powiatowe popierają tę prośbę, równie jak Wydział krajowy, albowiem miejscowości te oddalone są od Rudek 4 a od Komarna 3 mil — do Szczerca zaś mają tylko milę a do Lwowa 4 mil, lecz ułatwioną komunikacją koleją żelazną Arcyks. Albrechta, albowiem w Czerkasach jest przystanek tej kolei.

Dawniejsze uchwały Wysokiego Sejmu nie postanawiają nic szczegółowo co do tych gmin i Komisya administracyjna wnosi, aby Wys. Sejm ze względu na położenie i ułatwioną komunikację oświadczył się za przeniesieniem tych dwóch miejscowości do Starostwa i do Sądu delegowanego miejskiego we Lwowie.

5. Gminy i właściciele obszarów dworskich Jabłonica ruda, Hroszówka i Ulucz, proszą o wyłączenie ich z okręgu Sądu powiatowego w Birczy i Starostwa Dobromilskiego a przydzielenie do Starostwa i Sądu w Brzozowie, albowiem po przeniesieniu siedziby Starostwa z Birczy do Dobromila, znalazły się te gminy w oddaleniu 60 do 70 kilometrów od siedziby Starostwa, gdy tymczasem do Brzozowa miałyby tylko połowę tej drogi.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi Komisya administracyjna aby Wysoki Sejm oświadczył się za uwzględnieniem prośby tych gmin, albowiem Sąd Birecki obejmujący obe-

nie 50 gmin z ludnością 30.473, po wyłączeniu z jego okręgu tych 3 gmin z ludnością 2524 dusz, zawsze będzie jeszcze miał 47 gmin z ludnością 27.949 dusz — Sąd Brzozowski zaś po przyłączeniu tych 3 miejscowości, 38 gmin z ludnością 44.643 dusz.

6. W niezadowolonej przez Wysoką Izbę petycji z dnia 21. Czerwca 1880 upraszała kapituła katedralna Krakowska o wyłączenie gmin Brzezinka i Niegoszowice z Sowiarką z okręgu Sądu powiatowego w Krzeszowicach i Starostwa Chrzanowskiego a przydzielenie tych miejscowości do Starostwa i c. k. Sądu miejsko-delegowanego w Krakowie, albowiem Brzezinka stanowi jedno ciało tabularne z graniczącą z nią bezpośrednio wsią Kobylany, będącą również własnością kapituły a należącą już do Starostwa Krakowskiego. Dzieli je tylko mała rzeczka, którą przy po działle kraju na Starostwa przyjęto za granicę między powiatami Chrzanowskim i Krakowskim tak że miejscowość Brzezinka i kilka chat z Kobylan dostały się do Starostwa Chrzanowskiego i okręgu Sądu powiatowego w Krzeszowicach, a reszta Kobylan pozostała przy Starostwie i Sądzie w Krakowie. Na terytorium gminy Brzezinki nie posiada kapituła prócz domu karczemnego i 27 morgów łąk, żadnego zabudowania dworskiego, nie ma przeto tam na czem utrzymywać reprezentacji obszaru dworskiego i z powodu rozdziału jednych dóbr na dwa powiaty, narażoną bywa na liczne utrudnienia przy załatwieniu w urzędach spraw tego majątku. Odległość Brzezinki od Krakowa wynosi 2 a od Chrzanowa 4 mile.

Rada gminna Brzezinki oświadczyła się za przyłączeniem tej miejscowości do Starostwa Krakowskiego, z tem żeby mogła pozostać w okręgu c. k. Sądu powiatowego w Krzeszowicach, jeżeliby to przeprowadzić się dało, albowiem ma bardzo blisko do Krzeszowic; ponieważ jednak okręg Sądu Krzeszowickiego położony jest w Starostwie Chrzanowskim, przeniesienie gminy Brzezinki do Starostwa Krakowskiego nastąpić może w myśl §. 10 ustawy państwowej z d. 19 Maja 1868 r. tylko równocześnie z przeniesieniem jej do okręgu Sądu miejsko deleg. w Krakowie.

Także gmina i obszar dworski Niegoszowice z Sowiarką proszą o przeniesienie tej miejscowości do Sądu i Starostwa w Krakowie. Wydział krajowy popiera powyższe prośby. Uchwała Wys. Sejmu z dnia 29 Maja 1875 nie zawiera nic szczegółów co do tych dwóch miejscowości i Komisya administracyjna wnosi, aby Wys. Sejm uwzględniając to, iż mieszkańcy tych gmin uczęszczając dwa razy na tydzień z produktami swemi na targ do Krakowa mają sposobność bez kosztu i straty czasu załatwiać tam wszystkie swoje sprawy w urzędach — oświadczył się za przyłączeniem tych dwóch miejscowości do Starostwa i Sądu w Krakowie, przeczco uchylonymby został anormalny stan, iż ciało tabularne Kobylany z Brzezinką podzielone zostało na dwa Starostwa i dwa okręgi sądowe.

7. Gmina Machliniec przydzielona zgodnie z uchwałą Wys. Sejmu z 29 Maja 1875 do Sądu powiatowego w Żurawnie i Starostwa Żydaczowskiego uprasza o przyłączenie jej napowrót do Sądu pow. i Starostwa w Stryju gdzie do r. 1878 należała a pod względem autonomiznyw dotąd jeszcze należy. Rada powiatowa Stryjska popiera tę prośbę i Wydział krajowy wnosi na jej uwzględnienie albowiem dla gminy tej, siedziba władz w Stryju pod każdym względem jest dogodniejszą niż w Żydaczowie i Żurawnie, gdyż wszystkie interesa handlowe załatwiają mieszkańcy tej gminy w Stryju i odległość od Stryja jest znacznie mniejszą. Komisya administracyjna wnosi, aby Wys. Izba raczyła oświadczyć się za uwzględnieniem prośby tej gminy.

Na dalsze wnioski Wydziału krajowego komisya administracyjna zgodzić się nie mogła i wnosi przejście nad nimi do porządku dziennego, a to z następujących powodów:

1. Wydział krajowy wnosi na podstawie prośb dotyczących gmin i obszarów dworskich aby Wysoki Sejm oświadczył się za przeniesieniem miejscowości Łuka z Manasterkiem czyli Manasterzem i Uniż z okręgu Sądu pow. w Żółtym Potoku i Starostwa Buczackiego do Sądu pow. w Obertynie i Starostwa Horodeńskiego, a gmina Ostra z okręgu Sądu pow. w Żółtym Potoku i Starostwa Buczackiego do c. k. Sądu powiatowego i Starostwa Buczackiego do c. k. Sądu i

Starostwa w Tłumaczu, a to z tego powodu iż wszystkie stosunki handlowe i przemysłowe łączą gminy Łuka c. a. i Uniż jak najściślej z Obertynem i Horodenką, z którymi komunikować się mogą drogą bitą krajową z dogodnym przewozem na Dniestrze, dalej że mają znacznie bliżej do Horodenki niż do Buczacza, wreszcie że dotąd należą jeszcze pod względem autonomicznym do Rady powiatowej w Horodence, gmina Ostra zaś ma do Tłumacza tylko jedną milę dobrą drogą a do Złotego Potoka dwie, do Buczacza zaś nawet trzy mile.

Ponieważ jednak przyłączenie tych wszystkich miejscowości do okręgu, zgodnie z żądaniem Wysokiego Sejmu, nowo utworzonego c. k. Sądu powiatowego w Złotym Potoku, nastąpiło w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 29. Maja 1875, a okrąg c. k. Sądu w Złotym Potoku obejmuje i tak tylko 19 gmin z ludnością 22.412 dusz, a po wyłączeniu tych 3 miejscowości z ludnością 2588 dusz, obejmowałyby tylko 16 gmin z ludnością 19.824 dusz, i c. k. Rząd zapewne nie zgodziłby się na to żądanie, gdy dalej buduje się za subwencją z funduszu krajowego droga bita gminna czy powiatowa ze Złotego Potoka do Buczacza, która tym miejscowościom ułatwi komunikację z Buczaczem, nie może Komisya administracyjna doradzać Wys. Sejmowi przychylenia się do wniosku Wydziału krajowego, a to tem mniej, ile że gdyby Wysoki Sejm oświadczył się teraz za tak znacznem zmniejszeniem dopiero przed 3 laty zgodnie z jego żądaniem nowo utworzonego Sądu w Złotym Potoku, zakwestyonowanem by być mogło w ogóle pomnożenie Sądów powiatowych, do czego Wysoki Sejm według zapadłych w tej mierze uchwał, dąży.

2. Nie może się także Komisya administracyjna zgodzić na wniosek Wydziału krajowego aby gminę Żuków która z tytułu że należała do okręgu Sądu pow. w Obertynie położonym w Starostwie Horodeńskim, wyłączoną została z okręgu Starostwa Kołomyjskiego a przyłączoną do Starostwa Kołomyjskiego, teraz napowrót przyłączoną została do Starostwa Kołomyjskiego a zarazem przeniesioną do tamtejszego c. k. Sądu, albowiem chociaż Rada gminna Żukowa żądała tego według uchwały zapadłej na dniu 14. Listopada 1880, to obecnie weszła pod dniem 8. b. m. petycja do Wys. Sejmu, podpisana przez właściciela obszaru dworskiego i wielu członków gminy Żukowa, w której upraszają o pozostawienie tej miejscowości w okręgu Starostwa Buczackiego i Sądu w Obertynie, ponieważ Żuków leży pod samym Obertynem w odległości tylko pół mili.

3. Gmina Iskań na podstawie uchwały swej Rady z dnia 7. Lipca 1879 uprasza, aby ją wyłączono z okręgu Sądu powiatowego w Birczy i ze Starostwa Dobromilskiego, a przyłączono do Sądu powiatowego w Dubiecku i Starostwa w Przemysłu. Wydział krajowy popiera tę prośbę gminy, przywodząc, że chociaż zachodzi tu okoliczność, że Dubiecko z okręgiem tamtejszego c. k. Sądu przyłączone zostało w r. 1878 do Starostwa Brzozowskiego, przeszkoda ta usunięta zostanie z chwilą, gdy c. k. Rząd przystąpi do utworzenia Sądu powiatowego w Dynowie, w myśl uchwał Wys. Sejmu z 29. Maja 1875 i 19. Października 1878, a gdyby nawet wypadło przyłączyć obecnie gminę Iskań z okręgiem Sądu Dubieckiego do Starostwa w Brzozowie, to jeszcze dla niej będzie Brzozów wygodniejszą siedzibą Starostwa jak Dobromil.

Ponieważ jednak gmina Iskań nie żąda przeniesienia do Starostwa Brzozowskiego, lecz chciałyby być przyłączoną do Starostwa Przemyskiego, a wniosek Wydziału krajowego, aby Wys. Sejm oświadczył się za przeniesieniem tej miejscowości do Starostwa Przemyskiego i okręgu Sądu powiatowego w Dubiecku, sprzeciwia się postanowienie §. 2. ustawy państwowej z dnia 19. Maja 1868 (Nr. 44 Dz. u. p.) albowiem okrąg Sądu powiatowego w Dubiecku położony jest w Starostwie Brzozowskim, — nie może komisya administracyjna poprzeć tego wniosku Wydziału krajowego. A życzenie gminy mogłoby być spełnione tylko w ten czas, gdyby c. k. Rząd utworzył rzeczywiście nowy Sąd w Dynowie i okrąg tego Sądu przydzielonym został do Starostwa Przemyskiego, co jednak nie nastąpi, albowiem według wniosku rządowego z r. 1875. i uchwały Wys. Sejmu okrąg Sądowy Dynowski mieścił by się w Starostwie Brzozowskim.

4. Gminy Góra Motyczna, Żyraków i Wola Wielka z Wolą Małą i Zawierzbiem, Straszęcin, Grabiny, Latoszyn, Podgrodzie, Gumniska Fox i Braciejowa, na mocy uchwał swych Rad gminnych, upraszają o wyłączenie ich z okręgu Sądu powiatowego w Dębicy i Starostwa Ropczyckiego, a przydzielenie do Sądu powiatowego i Starostwa w Pilźnie, ponieważ mają daleko bliższą drogę do Pilzna jak do Ropczyc.

Obszary dworskie przeciwne są temu żądaniu i podnoszą, że interesa handlowe wszystkich tych miejscowości łączą je głównie z Dębicą, a pełnomocnik państwa Dębickiego podnosi, że przez odłączenie gmin Braciejowa, Grabiny, Straszęcin, Wola z Zawierzbiem i Góra Motyczna, zostałoby państwo Dębickie, do których te miejscowości należą, rozerwane na dwa powiaty i dwa okręgi sądowe.

Wydział krajowy popiera żądanie powyższych gmin z powodu, że powiat autonomiczny Pilzneński, w skutek odłączenia od niego w r. 1881 28 gmin do innych powiatów dla zrównania granic okręgów Sądów powiatowych z okręgami Starostw, znajduje się w tak krytycznem położeniu finansowem, że prawie dalej funkcjonować nie może i usilnie popiera prośby wyżej wymienionych 10 gmin.

Komisyja administracyjna nie może jednak zalecić Wys. Sejmowi uchwalenia dotyczącego wniosku Wydziału krajowego, a to z następujących powodów: Okrąg sądu w Pilźnie obejmuje 41 gmin z ludnością 32.454 dusz, okrąg sądowy Dębicki ma zaś wszystkiego 28 gmin z ludnością 22.929 dusz. Gdyby z tego ostatniego okręgu wyłączono powyższe 10 gmin z ludnością 6.800 dusz, pozostałoby w okręgu Sądu Dębickiego tylko 18 gmin z ludnością 16.429 dusz, któreby Sądowi temu dostatecznego zajęcia zapewne nie dały.

Wprawdzie okręg Starostwa Pilźnieńskiego obejmuje obecnie tylko 78 gmin z ludnością 47.537 dusz, okręg Starostwa Ropczyckiego zaś 80 gmin z ludnością 71.237 dusz, lecz mimo to stosunki finansowe Rady powiatowej Pilźnieńskiej nie mogą się w stosunku do Rady powiatowej Ropczyckiej znajdować w tak opłakanym stanie jak je Wydział krajowy przedstawia, albowiem według wykazu, dostarczonego przez biuro statystyczne Wydziału krajowego, wynoszą dodatki na potrzeby powiatowe w powiecie Pilźnieńskim tylko 10½ %, w powiecie Ropczyckim zaś 19½ % podatków bezpośrednich w powiecie opłacanych.

5. Gmina Jastkowice z przysiołkami Palenie, Ruda Jastkowska, Moskale, Kuziory, Szwedy i Wołoszyny, upraszały na podstawie uchwały swej Rady z 12. Grudnia 1879 o wyłączenie ich z okręgu Sądu powiatowego w Rozwadowie i Starostwa Tarnobrzskiego, a przydzielenie do okręgu Sądu powiatowego w Ulanowie i Starostwa w Nisku. Wysoki Sejm oświadczył się był w uchwale swej z 29. Maja 1875 za przydzieleniem tych miejscowości do Starostwa i Sądu w Nisku.

Obecnie jednak weszły pod dniem 6. b. m. dwie petycje do Wys. Sejmu a to jedna od gminy Jastkowic, w której oświadcza, że dowiedziawszy się z przedłożenia Wydziału krajowego do Wys. Sejmu, iż miejscowość ta miała by być przeniesioną z Sądu w Rozwadowie do Sądu w Ulanowie, a gmina życzyła sobie tylko przeniesienia ze Starostwa Tarnobrzskiego do Starostwa Niskiego z pozostawieniem w Sądzie Rozwadowskim, albowiem miejscowość ta leży tuż pod Rozwadowem, a okrąg Sądu w Rozwadowie jest jednym z najmniejszych w Galicyi, wobec czego mają większą gwarancję rychłego załatwienia spraw swoich w tym Sądzie, nie życzy sobie wydzielenia z tego Sądu i prosi o przejście do porządku dziennego nad wnioskiem Wydziału krajowego. — W drugiej petycyi zaś protestuje zastępca obszaru dworskiego Jastkowic przeciw wydzieleniu miejscowości Jastkowice z przyległościami z okręgu Sądu Rozwadowskiego i Starostwa Tarnobrzskiego, albowiem o zamierzonym tem wydzieleniu dowiedział się dopiero z dzienników, nie zostawszy poprzednio w tej kwestyi zapytany, a przez wydzielenie tej miejscowości ze Starostwa Tarnobrzskiego i przydzielenie do Starostwa Niskiego, rozerwanym by został na dwa powiaty obszar dworski Rozwadowa z przyległościami, będący zarazem obszarem dworskim dla Jastkowic, zresztą

Jastkowice należały od utworzenia urzędów powiatowych do Sądu w Rozwadowie i leżą tuż pod tem miasteczkiem, gdy tymczasem odległość od Ulanowa wynosi przeszło 2 mil.

Z tych powodów wnosi komisya administracyjna przejście do porządku dziennego nad dotyczącym wnioskiem Wydziału krajowego.

Zestawiając powyż szczegółowo umotywowane swe wnioski do uchwały Wys. Sejmu, wnosi komisya administracyjna :

„ Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem oświadcza się ponownie zgodnie z uchwałą swoją z 29. Maja 1875 r. za przeniesieniem :

1. Miejscowość Hołyń z okręgu Sądu powiatowego w Roźniatowie i Starostwa w Dolinie do okręgu c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Kałuszu.

2. Miejscowości Soroki z okręgu Sądu powiatowego w Gwoźdzczu i Starostwa Kołomyjskiego, do okręgu Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Horodence.

3. Miejscowości Dżurków z okręgu Sądu powiatowego w Obertynie i Starostwa Horodeńskiego, do okręgu c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Kołomyi.

4. Miejscowości Domażyr, Zielniów i Żorniska z okręgu Sądu powiatowego w Janowie i c. k. Starostwa w Gródku, do okręgu delegowanego miejskiego Sądu powiatowego we Lwowie i c. k. Starostwa lwowskiego.

5. Miejscowości Burczyce stare i nowe z okręgu Sądu powiatowego i Starostwa w Samborze, do okręgu Sądu powiatowego i Starostwa w Rudkach.

6. Miejscowość Machliniec z okręgu Sądu powiatowego w Żurawnie i Starostwa Żydaczowskiego, do okręgu Sądu powiatowego i Starostwa w Stryju ;

a odstępując od zdania wyrażonego w tej mierze w uchwale swej z 29. Maja 1875, dotyczącej terytoryalnego podziału kraju na okręgi Sądów powiatowych i Starostw, oświadcza się obecnie za przeniesieniem :

1. Miejscowości Uście Zielone, Łuka, Międzygrodzie i Trościaniec z okręgu Sądu powiatowego w Monasterzyskach i Starostwa Buczackiego, do okręgu c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Tłumaczu.

2. Miejscowości Meduchy z okręgu Sądu powiatowego w Bursztynie i Starostwa Rohatyńskiego, do okręgu c. k. Sądu w Haliczu i Starostwa Stanisławowskiego.

3. Miejscowości Kozielniki z okręgu Sądu powiatowego w Winnikach, do c. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego we Lwowie.

4. Miejscowości Czerkasy i Horbacze z okręgu Sądu powiatowego w Komarnie i Starostwa w Rudkach, do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Szczercu i Starostwa Lwowskiego.

5. Miejscowości Jabłonica Ruska, Hroszówka i Ulucz z okręgu Sądu powiatowego w Birczy i Starostwa Dobromilskiego, do c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Brzozowie.

6. Miejscowości Brzezinka i Niegoszowice z Sowiarką z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Krzeszowicach i Starostwa w Chrzanowie, do miejskiego delegowanego Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Krakowie ; nareszcie

7. Miejscowości Machliniec z okręgu Sądu powiatowego w Żurawnie i Starostwa Żydaczowskiego, do okręgu Sądu powiatowego i Starostwa w Stryju.

Dalej wnosi Komisya administracyjna :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Przechodzi się do porządku dziennego nad wnioskami Wydziału krajowego, aby Sejm oświadczył się za przeniesieniem:

- a) miejscowości Łuka z Monasterkiem czyli Monasterzem i Uniż z okręgu Sądu powiatowego w Złotym Potoku i Starostwa Buczackiego, do okręgu Sądu powiatowego w Obertynie i Starostwa Horodeńskiego;
- b) miejscowości Żuków z okręgu Sądu powiatowego w Złotym Potoku i Starostwa Horodeńskiego, do c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Kołomyi;
- c) miejscowości Iskań z okręgu Sądu powiatowego w Birczy i Starostwa w Dobromilu, do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dubiecku i Starostwa w Przemyślu;
- d) miejscowości Ostra z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Złotym Potoku i Starostwa Buczackiego, do okręgu c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Tłumaczu;
- e) miejscowości Góra Motyczna, Żyraków, Wola Wielka z Wolą Małą i Zawierzbiem, Straszecin, Grabiny, Latoszyn, Podgrodzie, Gumniska Fox i Braciejowa z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dębicy i Starostwa Ropczyckiego, do c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Pilźnie;
- f) miejscowości Jastkowice z przysiołkami Palenie, Ruda Jastkowska, Moskale, Kuziory, Szwedy i Wołoszyny z okręgu Sądu powiatowego w Rozwadowie i Starostwa w Tarnobrzegu, do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Ulanowie i Starostwa w Nisku.

Uchwałami powyższemi załatwia się zarazem petycye pod l. 82, 83 i 187.

Lwów dnia 21. Września 1882.

Grocholski,
Sprawozdawca.

Bartmański,
Sprawozdawca.

